

# A lökiképzés szerepe a magyar rendészeti felsőoktatásban

ERDŐS Ágnes<sup>1</sup> – GÁSPÁR Miklós<sup>2</sup>

*A cikk rövid betekintést ad a lökiképzés mint rendészeti felsőoktatási tantárgy oktatásának magyarországi gyakorlatába. Bemutatja a Nemzeti Közzolgálati Egyetem Rendészettudományi Karán folyó lökiképzés specialitásait, az intézkedéstaktikával és más tantárgyakkal való kapcsolatait. Ismerteti a kiképzésbe bevont löfegyvereket, az oktatással-kiképzéssel érintett személyi állományt, sematikusán bemutatja a tantárgy rendszerét. A fentiekén túl leírja az oktatás-képzés aktuális technikai és humán jellegű kihívásait. Ezek között is kiemelten ismerteti az Y és Z generációk képzésével kapcsolatban felmerülő, különösen a lökiképzéssel kapcsolatos problémákat.*

**Kulcsszavak:** rendészeti felsőoktatás, lökiképzés, intézkedéstaktika, Y generáció, Z generáció

Mióta a rendészeti felsőoktatás létezik, a lökiképzés szerves részét képezte és képezi mind az úgynevezett alapfelkészítésnek,<sup>3</sup> mind pedig a későbbi tanulmányoknak. Ennek egyik oka a hivatásos szolgálati jogviszonyban, illetve az arra való felkészülésben keresendő, hiszen minden rendészeti dolgozónak, aki hivatásos állományban van, kötelező éves lövészetten kell részt vennie. De a lökiképzés oktatásának nyilván nem az a célja, hogy az éves lövészetet megfelelően végrehajtsa az arra jogszabály által kötelezett személyi állomány, sokkal inkább az, hogy a kiképző biztonságos és pontos fegyverkezelést tudjon elsajátíttatni a fegyverviselésre jogosult munkatársakkal. Másrésztől fontos annak bemutatása, hogy milyen változásokat igényel a kiképzés módszertana a generációk változásával, az új generációk rendészeti felsőoktatásba kerülésével. Szó esik arról, hogy milyenek voltak a korábbi kiképzési módszerek a lökiképzésben, melyek azok, amelyek változtatásra szorulnak. Milyen új eszközök, módszerek elsajátítása vált szükségessé? A Nemzeti Közzolgálati Egyetem Rendészettudományi Karán

<sup>1</sup> ERDŐS Ágnes, r. őrnagy, gyakorlati oktató, NKE RTK Rendészeti Kiképzési és Nevelési Intézet  
Ágnes ERDŐS, Police Major, Instructor, NUPS, Faculty of Law Enforcement, Institute of Law Enforcement Training and Education  
<https://orcid.org/0000-0002-3199-1893>, [erdos.agnes@uni-nke.hu](mailto:erdos.agnes@uni-nke.hu)

<sup>2</sup> GÁSPÁR Miklós dr., r. alezredes, mesteroktató, NKE RTK Rendészeti Kiképzési és Nevelési Intézet  
Miklós GÁSPÁR, Police Lieutenant Colonel, Master Instructor, NUPS, Faculty of Law Enforcement, Institute of Law Enforcement Training and Education  
<https://orcid.org/0000-0002-2215-0769>, [gaspar.miklos@uni-nke.hu](mailto:gaspar.miklos@uni-nke.hu)

<sup>3</sup> Alapfelkészítés intenzív szakaszának nevezzük a Rendészettudományi Kar első évfolyamának megkezdését követő öthetes időszakot, ahol a leendő tisztjelöltek megkapják a hivatásos állományba vételhez szükséges alapvető elméleti és gyakorlati ismereteket.

jelenleg a Rendészeti Kiképzési és Nevelési Intézet (a továbbiakban: intézet) felelős a lökiképzésért.

Az új generációk újfajta oktatási-képzési metódusainak bemutatásához elsőként célszerű meghatározni, hogy miért fontos a lökiképzés. A rendészetben dolgozó fegyveres feladatot ellátó munkatársak felkészítése során a fegyverhasználat minden rendészeti intézkedés ultima ratiója. A lőfegyverhasználatot egy sor más kényszerítő eszköz használata előzi vagy előzheti meg, amelyek alkalmazása során a törvényesség, arányosság és egyéni felelősség alapelveit kell szem előtt tartani.<sup>4</sup> A lőfegyver használata az élet kioltását is eredményezheti. Egy, a magyar rendészeti szervezetek által rendszeresített AMD-65 típusú gépkarabélyból leadott lövés 1500 méterig,<sup>5</sup> egy szintén rendszeresített P9RC típusú pisztolyból leadott lövés 500 méterig<sup>6</sup> halálos (ölőhatás). Minden fegyverviselésre jogosult rendészeti dolgozónak kötelessége, hogy tisztában legyen azokkal a jogszabályi feltételekkel, amelyek a lőfegyverhasználattal kapcsolatban rendelkezést, magatartási szabályt írnak elő. Gyakorlati szempontból a lőfegyvert jogszerűen használnónak tisztában kell (ez nemcsak kötelesség, hanem jogosultság is) lennie azokkal a kockázatokkal és veszélyekkel, amelyek ezen kényszerítő eszközök alkalmazásával járnak. Kezdve mindezt a fegyver elővételestől a cél pontos leküzdésén keresztül, a mögötte lévő vértlen személyek, illetve kárral fenyegetett vagy veszélyes tárgyak eltalálásának elkerüléséig. Mindezeket túl a lökiképzés mint az alapfelkészítés (alap kiképzés) része a komplex rendészeti gondolkodás elsajátításának első lépcsője is. A rendészeti felsőoktatás szempontjait figyelembe véve látni kell azt, hogy a lökiképzés során elsajátított elméleti és gyakorlati ismeretek nemcsak önmagukban állnak, hanem azok számos más tantárgyban is megjelennek a képzés szemeszterein során. A teljesség igénye nélkül ilyen például a szolgálati ismeretek tantárgy, amely a fegyverhasználat elméleti szabályait, jogszabályi háttérét taglalja, a kriminalisztika, amely a lőfegyverek technikai jellemzőinek, működésének, a továbbá a ballisztikával kapcsolatban oktatott ismereteit használja fel. Külön említést érdemelnek továbbá a büntetőjog és a szabálysértési ismeretek tantárgyak, amelyek értelem szerűen az illegális fegyverviselés illetve hasonló és kapcsolódó bűncselekmények és szabálysértések értelmezéséhez tartalmazzanak alapvető ismereteket.

## **A lökiképzés mint tantárgy helye rendészeti felsőoktatási ismeretek között**

A rendészeti felsőoktatásba bekerülő, arra kötelezett hallgatók elsőként az alapfelkészítés intenzív szakaszában, másnéven az alap kiképzés során találkoznak meglehetősen nagy óraszámú tantárggyal. Ezt követően hat, a 2019/2020-as tanévtől már nyolc féléven keresztül az intézkedéstaktika tantárgy keretei között kap helyet a lövészet. Az alap kiképzésre gyakorlati jegyet kapnak a hallgatók, amely beleszámít

<sup>4</sup> Hautzinger (2002)

<sup>5</sup> 7,62 mm-es AMD-65 géppisztoly leírása és kezelési utasítása... (1968)

<sup>6</sup> Kiss (1996)

az intézkedéstaktika tantárgy féléves értékelésébe. Említést érdemel, hogy az Egyetem Sportegyesületének Lövészszakosztálya korlátozott számban, de lehetőséget biztosít arra, hogy a hallgatók továbbfejlesszék lökészségüket, lövészettel kapcsolatos ismereteiket. Az alapfelkészítés során a hallgatók megismerkednek a rendszeresített szolgálati pisztolyokkal és a gépkarabéllyal történő lövészettel. A jelenleg a Rendészettudományi Kar rendelkezésére álló fegyverzeti szakanyagok az AMD-65 típusú gépkarabély, a 96M P9RC típusú és a PA-63 típusú pisztolyok lövészetének oktatását teszi lehetővé. A lövészeti képzésben minden hivatásos, illetve hivatásos állományba készülõ hallgató részt vesz. Jelenleg az elsõtõl a harmadik évfolyamig terjedõ nappali munkarendû rendõri, vám- és pénzügyõri, büntetés-végrehajtási szakirányú hallgatók részesülnek a teljes lövészeti képzésben. A katasztrófavédelmi szakirány hallgatói csak az elsõ évfolyam megkezdésekor, az alapfelkészítés során kapnak lövészeti alapismereteket. Ezenfelül az intézet munkatársai végzik a hivatásos állományú oktatók éves lövészetének lebonyolítását. További feladatként jelennek meg a polgári nemzetbiztonsági szakirány és a magánbiztonsági szakirány lövészettel, intézkedéstaktikával kapcsolatos szakmai igényei.

A lökiképzés az intézkedéstaktika tantárgyon belül jelenleg négy alap részre oszlik. Ezen részek a mentális állapot leírására használt úgynevezett Cooper-színskálának<sup>7</sup> megfelelő színekkel különböztethetők meg.<sup>8</sup> A Cooper-skála négy színnel jelöli az emberek mentális állapotát egy lehetséges támadással szemben, ezek sorrendben a fehér, citromsárga, narancssárga és vörös színek. A fehér szín azt az állapotot jelöli, amelyet a mindennapokban, normál körülmények között élünk meg, általában otthon vagy más biztonságos helyen tartózkodva. A rendõri munkával kapcsolatban ez a szolgálaton kívüli állapotot jelenti. A citromsárga szín egy magasabb szintû, egyfajta alkészültséget feltételez, amely általában a rendõrt szolgálatba lépését követõen kellene, hogy jellemezzen. Nincs konkrét veszély, de a rendõr fel van készülve egy esetleges támadás bekövetkezésére. Ilyenkor az emberi érzékek élesebbek, a mentális és fizikális készültségi szint magasabb. A narancssárga szín a támadás közvetlen veszélyét jelenti. Ilyenkor valamiféle konkrét veszéllyel, fenyegetéssel áll szemben a rendõr, de ez a veszély még nem közvetlen. Narancssárga állapotba kerül rendõrjárõr, amikor közvetlen küldést kap az ügyeletrõl valamilyen erõszakos cselekmény helyszínén történõ megjelenésre, ott intézkedés foganatosítására. A vörös szín a közvetlen fizikai támadás állapotát jellemzi. A stressz-szint itt a legmagasabb, az érzékek a legélesebbek, azonban a test finommotoros funkciói már nem mûködnek.

A fentiek alapján a fehér szín az elsõ évfolyam alapképzését jellemzi. Ekkor az alapozó elméleti témakörök oktatása történik, például a fegyverek technikai jellemzõi, löelmélet, ballisztikai ismeretek, mindezek a rendészetben való alkalmazáshoz szükséges mértékben. Az intézkedéstaktika az intézkedési testhelyzetek, tüzelési testhelyzetek oktatásával kapnak megalapozást. Ezen elméleti ismeretek a különbözõ löfegyverek-

<sup>7</sup> Lásd: Cooper Color Code.

<sup>8</sup> Rosenberg (2011)

kel való száraz gyakorlás során „égnek be”. Természetesen már az alapkiképzés során éleslövészetre is sor kerül, itt azonban szigorúan csak a technikai tudás számonkérése történik.

A citromsárga szín jelöli az intézkedéstaktika alapfelkészítést követő első szemeszterét, ahol a hallgatók az ismétlést követően az alap intézkedési szituációkkal ismerkednek meg. Az itt elsajátított ismeretek szintén száraz gyakorlás segítségével kapnak fizikai alapokat, amelyekbe már dinamikus elemek is belekerülnek. A hallgatók megismerik a jogszabályokban meghatározott kényszerítő eszközöket, azok alkalmazásának jogi hátterét, gyakorlati alkalmazhatóságuk lehetőségeit, a fokozatosság és arányosság szem előtt tartásával. A gyakorlati oktatás végén éleslövészettel fejeződik be mindkét szemeszter. A második évfolyamtól kezdődően az intézkedéstaktika tantárgy átlép a Cooper-skála szerinti narancssárga színbe. Az elméleti részt a szokásos ismétlést követően a kombinált intézkedési szituációk megismertetése jellemzi. Az elméleti ismeretek begyakorlata során stresszfaktorokat iktatunk be a magasabb készségi szint elérése érdekében. A gyakorlati órákat itt is éleslövészettel zárja a tanult új ismereteknek megfelelő nehézségi szintű lögyakorlatokkal. A jelenlegi tanrend szerinti utolsó tanév tananyagát a Cooper-skálán megjelölt vörös szín jellemzi. Az elméleti rész az elmaradhatatlan ismétlést követően a komplex intézkedési szituációk megismertetését célozza. A gyakoroltatás során szituációs tréningek elemei szerepelnek, amelyek során a hallgatóknak komplex intézkedési szituációkat kell megoldaniuk és azokban döntést hozniuk. A szituációk megoldásait minden esetben tanulócsoportszinten elemzik a résztvevők, sorra veszik a lehetséges megoldási alternatívákat, a különböző kényszerítő eszközök használatának jogi és szakmai feltételeit a konkrét helyzetben való alkalmazhatósága mentén. Az ebben a félévben végrehajtandó éleslövészettel már valóban életközeli helyzeteket próbál a hallgatók elé állítani kihívásként. Fontos említést tenni arról, hogy jelenleg is folyamatban van a tanterv négyévesre történő átdolgozása alapján a gyakorlati feladatrendszer összeállítása. Az intézkedéstaktikát oktató kiképzők számára ezáltal hosszabb idő áll rendelkezésre az oktatottak készség szintű begyakoroltatására. Fontos, hogy a leendő rendészeti tisztjelöltek tisztában legyenek más országok, különösen az Európai Unió tagállamai és az USA rendészeti szervezeteinek intézkedési gyakorlatával, a szakmát érintő korszerű technikai és taktikai fejlesztésekkel, a hazaitól eltérő intézkedési módszerekkel. Ezen oknál fogva a tanórák során – esetenként külső szakértők igénybevételével – szó esik ismertetésükről, a magyar jogrendszerben való alkalmazhatóságukról.<sup>9</sup>

Egy példa arra, hogy mi az egyik legnagyobb kihívás a jelen lökiképzői számára:

Az 1960-as évek első felében a rendőrség szolgálati gépkocsija, többek között például a szovjet gyártású Volga márkájú személygépkocsi volt. Ugyanebben az időszakban kezdték meg a PA-63 típusú szolgálati pisztoly rendszeresítését a magyar fegyveres szervezeteknél.

<sup>9</sup> Gáspár–Regényi (2017)

2019-ben Skoda, Mercedes és Audi márkájú szolgálati gépkocsik állnak a magyar rendőrök rendelkezésére a bűn üldözésére és a közbiztonság fenntartására. Ugyanebben az évben szolgálati pisztolyként a PA-63 típusú fegyver még mindig tömeges használatban van. Könnyű elképzelni azt, hogy mi történne, ha holnaptól a korszerű szolgálati személygépkocsik helyett 1963-ban rendszerben lévő Volgákkal látnák el rendőreink a szolgálatot.

A lőkiképzés kihívásainak rövid bemutatása után a kiképzés másik nagy kihívásának bemutatása következik, amely nem más, mint a rendészeti kiképzés a mai generációk tükrében.

Figyelembe véve a társadalmi és technológiai változásokat is, felmerül a kérdés, hogy mi is ez:

Kényszer és/vagy akarat?

A válasz: mindkettő. A generációs változások figyelembevételével mind a kettőről beszélhetünk, hiszen a változások rákényszerítik a kiképzőket a kiképzés változtatására. Mindeközben akaratlagos változás is ez, mivel a „régebbi” módszerek már nem hatékonyak a mostani fiatalok eléréséhez.

Az utóbbi években mindent meg kellett változtatni, hiszen a mostani tisztképzésben részt vevő hallgatók igénye teljesen más. A tűrőképességük és a befogadóképességük is más. Ez tapasztalati úton kijelenthető. Ezeket a tényeket az őket oktató tanároknak és kiképzőknek el kell fogadni és alkalmazkodni kell hozzá.

2013 óta felnőttképzéssel foglalkozó szakember empirikus megfigyelése alapján kijelenthető, hogy a Rendészettudományi Karon a tananyagként átadott információ nem úgy megy át a hallgatókhoz, ahogyan a már korábban szolgálatot teljesítő, továbbképzéseken részt vevő rendvédelmi dolgozókhoz. Ennek okán fontos a nemzedékek közötti különbségek elemző módon történő megismerése. A generációs kutatáshoz két amerikai történész – William Strauss és Neill Howe – több évtizedes kutatása vehető alapul, akik 1992-ben kiadták a *Generációk* című könyvüket,<sup>10</sup> majd 1997-ben *A negyedik fordulat – egy amerikai prófécia* című munkájukat.<sup>11</sup> Ezek a terjedelmes művek leírják, hogy a nemzedékek négy életszakaszban, négy archetípust váltogatva forognak a civilizációban az évek múlásával, közel egyforma tulajdonságokkal. Nem lesz tökéletes az azonosság, hiszen figyelembe kell venni a földrajzi elhelyezkedést, a társadalmi változásokat a technológia újításait, de típusosan megtalálhatóak a hasonló személyiségjegyek.

Nagyon röviden vázolva, a teljesség igénye nélkül, így az elemzés arra az eredményre vezet, hogy a mostani Y generáció (az ezredfordulós nemzedék) alaptulajdonságait tekintve „merész és meggondolatlan”. Ők a digitális bennszülöttek, akik minden anyagi természetű dolgot megkaptak. A szocializmusból indulva – a kapitalizmusban nőttek fel, nincs igazi családmodelljük szüleik mértéktelen pénzhajhászása miatt, így számukra a karrier és siker áll az első helyen. Ezzel szemben, a Z generáció (a globális nemzedék)

<sup>10</sup> Strauss–Howe (1992)

<sup>11</sup> Strauss–Howe (1997)

alaptulajdonságait tekintve „határozatlan, szentimentális és túlbonyolító”. Ők az úgynevezett Facebook-generáció, akik okosak és érzékenyek, túlféltőn nevelik, nevelték őket, ők már nagymértékben információszolgáltatók is, majd minden önmegvalósulásuk és önkifejzésük a kibertérben zajlik.

Ezeket a befolyásoló tényezőket is figyelembe véve kell a kiképzésüket alakítani a régi katonai alapú – (p)oroszos vonalú kiképzés helyett. Nehéz helyzetben van az oktató és kiképző, hiszen semmiképpen nem lehet a félelem a végrehajtás tényezője. Ez rájuk már egészen más hatást gyakorol, mint a tizenöt-hús évvel ezelőtt kiképzettek. Mégis meg kell találni a fegyelemhez vezető utat, amely nagyon nehéz, mert ha nincs szankció – úgy számukra nincs fókusz és koncentráció sem. Úgy kell felkelteni az érdeklődésüket, hogy közben biztonságos végrehajtásra (fegyverkezelésre) legyenek képesek, el kell fogadtatni velük az eszközöket és eljárásokat, amelyek az ő világukban eddig nem jelentek meg kézzelfoghatóan. Ez egy bonyolult feladat, mivel a hallgatók nagy részét már csak a közösségi média és az internet világa köti le. Eközben az oktatóknak el kell fogadnia, hogy fizikai erőállapotuk gyengébb, így a bármi nemű együttmozgás sem tudja felpörgetni őket, vagy felkelteni a figyelmüket – ezzel a tényezővel már nagymértékben számolni kell. Nem mozogtak annyit és olyan formában, mint az internet elterjedése előtt. Nem szabadtéren töltötték idejük nagy részét, sokkal „puhábbak”, mint az „X” vagy azelőtti nemzedékek. Mégis meg kell tanítani őket, mivel a „megrendelők” – a rendvédelmi szervek ugyanazt a tudást és állapotot várják el tőlük mikor kikerülnek a szolgálati helyükre. A hallgatók igénye más lett, de a leendő munkáltatóké (a rendészeti szervezeteké) nem. Ezen következtetésre adandó szervezetszintű válasz egy igen nehéz feladatnak bizonyul, mert ha az oktatók adaptálódnak a hallgatók igényeihez, de a jövőbeni szolgálati helye nem, akkor nem tudhatjuk, hogy mi lesz az eredmény, de a kettő között feltehetően nagy kontraszt lesz érzékelhető.

Mivel ezen generáció mindennapi élete jelentős részben a kibertérben is zajlik, így számukra nem válik valósággá egy kép vagy egy videó. Amit látnak, azt általában nem hiszik el. Ez csak akkor történik meg, ha kézzelfoghatóvá válik az adott dolog. A hallgatók nagy része „Hollywood”-ként éli meg a kiképzést, nem valóságos számukra, hogy egy tűzfegyver meg tud sebezni vagy ölni valakit, nem érzékelik, hogy egy lövés milyen hangos – hiszen milliószor látta a tévében vagy az interneten, nem kellett hozzá hallásvédő eszközt használnia. Az úgynevezett „wargame” típusú játékokban élik napjaikat, ahol mindig van újabb élet és a sebesülés 45 másodpercig tart. Az Y és a Z generáció jóval könnyebben hagy abba valamit, ad fel dolgokat, hagy fel a próbálkozással, olyanokban, amiben nem sikeres vagy nem kap pozitív visszajelzést. A rendészeti felsőoktatásban meg kell tenni mindent, hogy úgy maradjanak bent a rendszerben, hogy ne utálják meg, amit csinálnak, ne a statisztika miatt maradhassanak és ne a tisztjelölti szerződésben foglalt visszafizetési kötelezettség tartsa vissza őket a leszereléstől.

Amennyiben most, a képzés során nem alakul ki a motoros képességük és az izommemóriájuk, később – a tisztavatást követően, már nemigen lesz rá idő, hiszen itt



a rendészeti szervezeteknél fellépő létszámhiány miatt a képzés/továbbképzés hatásfoka nem érhet fel a Rendészettudományi Karon eltöltött évek gyakorlási lehetőségeivel. A kialakításhoz időre és motivációra van szükség, az elsőtől kevés áll a rendelkezésre, a másodikon folyamatosan dolgozni kell. Mindkét generációt fáradtságos munkával lehet csak elérni. A motivációjuk kialakítása és szinten tartása mindennapi feladat az oktatásban és kiképzésben dolgozók számára. Felavatatásuk után, csak ezekhez – az úgynevezett drillként megtanult mozgásmintákhoz tudnak visszanyúlni, ha bajban vannak, vagy életveszélyes intézkedési helyzetbe kerülnek.

Időközben kezdi jelentőségét veszíteni az a tény is, hogy ki milyen szakirányon tanul. Az elmúlt néhány évben végzett fiatal tisztek visszajelzéseiből tudható, hogy ez manapság szinte irreleváns. A karról történő kibocsátást követően bárki kerülhet bárhová. A jelenlegi hallgatók nagyon hamar kerülhetnek vezetői pozícióba a nagymértékű fluktuáció miatt, így lényegi elem az egyetemi évek alatt, hogy a képzés hasznosítható tudást biztosítson nekik. Ezt a minőségi oktatás mennyiségi gyakoroltatásával lehet elérni. Fontos a múlt értékeinek átadása is számukra, mert nem szabad elfelejteni, hogy honnan indultunk és mivé fejlődünk.

## IRODALOMJEGYZÉK

- 7,62 mm-es AMD-65 géppisztoly leírása és kezelési utasítása (1968). Honvédelmi Minisztérium.
- Gáspár Miklós – Regényi Kund (2017): A TASER mint rendészeti kényszerítő eszköz alkalmazásának egyes lehetőségei. In Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán szerk.: *Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XIX. Szent Lászlótól a modernkori magyar rendészettudományig*. Pécs, Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoport. 115–122.
- Hautzinger Zoltán (2002): A rendészeti kényszerítő eszközök alkalmazásának alapelvei. In Gaál Gyula – Hautzinger Zoltán szerk.: *Pécsi Határőr Tudományos Közlemények I*. Pécs. 69–75.
- Kiss Á. Péter (1996): *A pisztoly és használata*. Budapest, Zrínyi Katonai Kiadó.
- Rosenberg, Joel (2011): *The Carry Book*: Minnesota Edition. Lulu.com.
- Strauss, Willam – Howe, Neil (1992): *Generations – The History of America's Future*. New York, William Morrow Co. Inc.
- Strauss, Willam – Howe, Neil (1997): *The Fourth Turning: An American Prophecy*. New York, Broadway Books.

## ABSTRACT

### ***The Role of Firearms Training in the Hungarian Law Enforcement Higher Education***

ERDŐS Ágnes – GÁSPÁR Miklós

*The article gives a brief insight into the practice of firearms training as a part of the Hungarian law enforcement higher education. It introduces the specialities of firearms training on the Faculty of Law Enforcement of the National University of Public Service and the connections with other subjects. It also presents the firearms used, the personnel concerned in the training and the short*

*description of the subject. In addition to the above descripts, the current technical and human challenges of the practical training and education. It particularly presents the problems of training and education of Y and Z generations, with special regard to firearms training.*

**Keywords:** law enforcement higher education, firearms training, use of force, Y-generation, Z-generation